

Perhepäivähoidon lakkauttamista koskevan valmisteluprosessin aloittaminen

Sivltk 27.11.2025 § 47
338/12.07.00.00/2025

Valmistelija Valmistelija sivistysjohtaja Virpi Risteelä

Varhaiskasvatustalaki (540/2018) määrittelee varhaiskasvatuksen järjestämisen ja sen toimintamuodot, joihin kuuluu myös perhepäivähoito. Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatustoiminta. Varhaiskasvatustalaki koskee kunnan, kuntayhtymän ja yksityisen palveluntuottajan järjestämää tai tuottamaa päiväkotitoimintaa ja perhepäivähoitoa.

Kunta on velvollinen järjestämään varhaiskasvatusta niin laajasti ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa on tarvetta. Varhaiskasvatuksen järjestäjän on varmistettava, että palvelut vastaavat lakisääteisiä vaatimuksia ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteita. Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta (753/2018) säätelee perhepäivähoitajan kelpoisuudesta ja henkilöstömitoituksesta. Laki ei velvoita kuntaa ylläpitämään perhepäivähoitoa, jos tarvetta ei ole. Kunnan velvollisuus on järjestää varhaiskasvatusta riittävästi ja tarkoituksenmukaisesti – toimintamuodon valinta perustuu kunnan arvioon tarpeesta ja resurssien tehokkaasta käytöstä.

Perhepäivähoidon kustannukset ovat korkeammat kuin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Yhden lapsen vuosihinta perhepäivähoidossa on lin varhaiskasvatustalatuissa 15 000 €, mikä ylittää muun varhaiskasvatuksen kustannukset. Vuositasolla säästö perhepäivähoidosta luopumisesta olisi 345 000€. Alla taulukoituna lin kunnan varhaiskasvatustalatuksien vuosihinnat:

Hinta €/lapsi	
Kunnallinen päiväkoti	10 864
Kunnallinen perhepäivähoito	15 000
Yksityinen varhaiskasvatus	9 498
Avoin varhaiskasvatus	21 265

lin kunnassa on seitsemän vakituista omassa kodissaan työskentelevää perhepäivähoitajaa, joista yksi on tehtävästään vapaalla. Perheiden toiveet ovat painottuneet selkeästi päiväkotihoidon viimeisimmän asiakasmaksulain muutoksen jälkeen. Suurin osa hakemuksista kohdistuu päiväkoteihin, mikä kertoo selkeästä kysynnän suunnasta. Aikavälillä 3.5.24 - 1.11.25 käsiteltiin 227 kunnallista varhaiskasvatustalatuksia, joista 6 oli perhepäivähoitoon.

Osan hoitajista eläköitymisikä on lähivuosina. Hoitajamäärän luontainen väheneminen nykyisestä tekee toiminnasta haavoittuvaa mutta hallinnollisesti työllistää edelleen samoin kuin aiemminkin.

Kunnan laskeva lapsimäärä tarkoittaa, että varhaiskasvatuksen palveluja ei ole jatkossa enää järkevää hajauttaa useisiin eri toimintamuotoihin. Perhepäivähoitopalvelun lopettaminen lin kunnassa olisi taloudellisesti ja toiminnallisesti perusteltua.

Nykyisten perhepäivähoidossa asiakkaina olevien lasten sijoittaminen päiväkoteihin on mahdollista 1.8.2026 alkaen. Syksyyn 2026 mennessä lapset ylittävät 3-vuoden iän yhtä asiakasta vaille ja siirtyminen päiväkotiryhmään on myös pedagogisesti perusteltua. Keskittämällä varhaiskasvatus päiväkoteihin

voidaan varmistaa yhdenmukainen palvelu, henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä resurssien tehokas käyttö.

Perhepäivähoidon ylläpitäminen ei ole taloudellisesti kestävää tilanteessa, jossa kunnan talous vaatii sopeuttamistoimia. Päiväkotien kapasiteetti riittää hyvin kattamaan tarpeen ja myös valtaosa asiakkaiden toiveista tukee myös tätä ratkaisua. Kunnan tulee turvata laadukas varhaiskasvatus kustannustehokkaasti ja ennakoida lapsimäärän kehitystä. Mikäli perhepäivähoito lakkautuisi, mahdollistaisi työnantaja kaikille vakituksessa työsuhteessa työskenteleville perhepäivähoitajille työsuhteen jatkumisen päiväkotiyksiköissä.

Esittelijä Sivistysjohtaja Risteelä Virpi lin kunta

Päätösesitys Sivistyslautakunta päättää käynnistää perhepäivähoidon lakkauttamista koskevan valmisteluprosessin. Valmistelutyön tulee sisältää selvitys toimenpiteen taloudellisista ja henkilöstöllisistä vaikutuksista, lapsivaikutusten arviointi sekä ehdotus aikataulusta ja henkilöstöön liittyvistä toimenpiteistä. Valmisteluun liitetään perhepäivähoitajien ja asiakkaiden näkökulma sekä toteutetaan kuntalaisten kuuleminen.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.